

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение Кара-Хольская средняя общеобразовательная школа им. К.С. Шойгу с. Кара-Холь муниципального района «Бай-Тайгинский кожуун Республики Тыва»

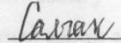
РАССМОТРЕНА

Педагог дополнительного образования

 /Кужугет Ч.И.

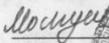
СОГЛАСОВАНА

Заместитель директора по ВР

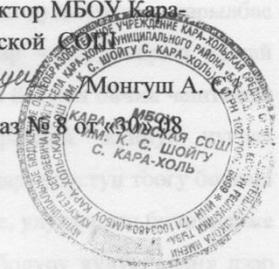
 Салчак А. А./

УТВЕРЖДЕНА

Директор МБОУ Кара-Хольской СОШ

 Монгуш А.

Приказ № 8 от 30.08.2024

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

внеурочной деятельности

«Улучшу ужуллар»

для обучающихся 7 класса

Учитель:

Кужугет Раида Николаевна

Кара-Холь - 2024

1. Курсту шингээткениниң планнаттынган түннелдери:

2010 чылдың декабрь 17-де Россия Федерациязының Оөредилге болгаш эртем яамызының бадылааны 1897 дугаарлыг дужаалынга даянгаш, Россия Федерациязының өөредилге яамызының сүмелээни өөредилге номнарының даңзызы-биле «Улусчу ужурлар» деп курсту өөренип тура, өөреникчилерниң бот-тускайлаң, предметтиг, метапредметтиг чедип алыр түннелдери.

Личностуг (бот-тускайлан туннелдер)

- Тыва чоннун чаагай чанчылдары национал культуранын кол коргузуу база мээ-медереливистиң шынарын көргүзериниң кол чепсээ;
- Чараш чанчылдар национал культуравыстың кол болуушкуну;
- Сагыш-сеткилди, бодалдарны илередиринге ёзу-чанчылдарнын онзагай хевирлерин ажыглап билири
- Төрээн черинин, торел чонунун чаагай чанчылдарын кадагалап арттырарынга өөреникчиниң бот киржилгези;

Предметтиг (эртемге хамаарыштыр)

Тыва ёзу-чанчылдарны кижизидилгенин янзы-буру хевирлеринге ажыглап болуру: куш-ажыл кижизидилгезинге, бойдуска ынак болгаш анаа хумагалыг болурунга, эстетиктиг, этиктиг кижизидилге дээш оон-даа оске хевирлеринге.

Метапредметтиг

Өөреникчилерниң чогуур деңнелге билип алыр ужурлуг билиглери:

- Өөренип турар эртеминиң тема, бөлүк аайы-биле кол сорулгаларын, утказын угаап билири;
- Башкының удуртулгазы-биле бердинген даалгаларны күүседип өөренири;
- Бот хыналданы, удур-дедир хыналданы чорудары
- Өөрөнгөн темазынга алган билиглери түңнөп болгаш үнелеп билирин боттандыраары;

7 класс «Ааткыыш кавай – торээн черим» (34 шак)

Ог- тыва кижинин буянныг уязы. Огнун тоогузу, хевирлери, ажыктыы, анаа хамаарышкан езулалдар (11 шак)

Кирилде кичээл. Ог – тыва кижинин буянныг уязы. Огнун тоогузу, хевирлери. Огнун дериг-херекселдери. Ог иштинин кижизидикчи уткалыы. Ог иштинге шак-уе санаашкыны. Огге хамаарышкан езулалдар. Огге ыдыктыг чуулдер. Огге олуларынын чуруму. Огже киреринин, унеринин езулалы. Аалчыларны уткуур, удээр езулалдар. Практиктиг кичээл. Тыва ог улустун аас чогаалында, шулуктерде. Чайлаг. Кузег, кыштаг, чазаг дойлары. Огнун шаг-тоогуден бээр ажыктыы.

Кожа-хелбээ чоннарнын байырлалдары (алтай, хакас, орус улустун байырлалдары) (1 шак)

Кожа-хелбээ оске чоннарнын байырлалдары.

Тыва улустун хоойлужуткан болгаш национал байырлалдары (13 шак)

Тыва улустун хоойлужуткан болгаш национал байырлалдары. Шагаа – Чаа чыл уткуурунун байырлалы. шагаага белеткел. Шагаа хуну. Шагаа уезинин алгыш-йорээлдери. Шагаа байырлалынын онзагай оюннары. Практиктиг кичээл. Практиктиг кичээл. Наадым – чоннун ынак байырлалы. Моге хурежи. Эзир-Кара – тоогулуг аът. Наадым. Наадымнар хурежинге шуглуп чораан моголер, чарыштарга эртип чораан аъттар. Ыдык мал деп чул? (аътка хамаарыштыр). Практиктиг кичээл.

Уругларнын назы-харынга дуушкек оюннар (8 шак)

Туннел кичээл (1шак)

Уругларнын назы-харынга дуушкек оюннар. Сайзана. Угаан оюннары. Хан-дамыр сайзырадыр оюннар. Салаа-биле ойнаар оюннар. Практиктиг кичээл. Туннел кичээл.

1. Тематиктиг план

№	Темалыг болуктер	Шагы	ЧС	Прак. кичээл
1	Ог-тыва кижинин буянныг оран-савазы	11	1	1
2	Кожа-хелбээ чоннарнын байырлалдары	1		
3	Тыва улустун хоойлужуткан болгаш национал байырлалдары	13		4
4	Уругларнын назы-харынга дуушкек оюннар.	8	1	2
5	Туннел кичээл	1		
	Ниитизи-биле	34	2	7

Календарь-тематиктиг планнаашкыннар

7 класс – 34 шак

№	Кичээлдин темазы	шагы	Уези	
			Болур хүнү	Болган хүнү
	Ог-тыва кижинин ыдыктыг оран-савазы.			
1	Кирилде кичээл. «Ааткыш кавай – торээн черим». Торээн чер, кавай деп билиишкин-биле таныжар.	1	07.09	
2	Ог – тыва кижинин буянныг уязы. Огнун тоогузу, хевирлери.	1	14.09	
3	Огнун дериг-херексели. Ог иштинин кижизидикчи уткалыы.	1	21.09	
4	Огге хамаарышкан езулалдар. Огге ыдыктыг чуулдер.	1	28.09	
5	Огге олуларынын чуруму.	1	05.10	
6	Огге киреринин, унеринин езулалы.	1	12.10	
7	Аалчыларны уткуур, удээр езулалдар.	1	19.10	
8	Практиктиг кичээл. СЧ «Аалга кирген аяк эрии ызырар»	1	26.10	
9	Тыва ог улустун аас чогаалында.	1	09.11	
10	Практиктиг кичээл «Ог – биче делегей»	1	16.11	
11	Чайлаг, кузег, кыштаг, чазаг дойлары.	1	23.11	
	Кожа-хелбээ оске чоннарнын байырлалдары (алтай, хакас, орус улустун байырлалдары)			
12	Кожа-хелбээ оске чоннарнын байырлалдары (алтай, хакас, орус улустун байырлалдары)	1	30.11	
	Тыва улустун хоойлужуткан болгаш национал байырлалдары			
13	Наадым – тыва чоннун ынак байырлалы. Эрттирер уези, уjur-уткалыы, чуруму.	1	07.12	
14	Могө хурежи.	1	14.12	
15	Практиктиг кичээл	1	21.12	
16	Наадым болгаш Шагаа байырлалдарынын тывылган тоогузу, уjur-утказы.	1	28.12	
17	Шагаа – Чаа чыл уткуурунун байырлалы. Шагаага белеткел.	1	18.01	
18	Шагаа хуну. Шагаа уезинин алгыш-йорээлдери.	1	25.01	
19	Шагаа байырлалынын онзагай оюннары.	1	01.02	
20	Практиктиг кичээл «Чанчылывыс сагып, шагаалажып ойнаалы».	1	08.02	
21	Эзир-Кара – тоогулуг аът.	1	15.02	
22	Наадымнар хурежинге шуглуп чораан моголер, чарыштарга эртип чораан аъттар.	1	22.01	
23	Ыдык мал деп чул? (аътка хамаарыштыр)	1	01.03	
24	Практиктиг кичээл СТМ «Ажылывыс туннээли»	1	15.01	
25	Практиктиг кичээл «Клазывыста биче наадым»	1	22.03	
	Уругларнын назы-харынга дуушкек оюннар			
26	Уругларнын назы-харынга дуушкек оюннар. Сайзанак.	1	05.04	
27	Угаан оюннары.	1	12.04	

